

Τέσυ Μπαίλα : Ο έρωτας είναι η κινητήριος δύναμη όλων των ονείρων

Τρίτη, 02 Αύγουστος 2016 - 11:03

Από τη Μαίρη Γκαζιάνη

Η ΤΕΣΥ ΜΠΑΪΛΑ κατάγεται από τη Σαντορίνη, αλλά γεννήθηκε στον Πειραιά. Σπούδασε Ιστορία του Ελληνικού

Πολιτισμού και Μετάφραση Λογοτεχνίας. Ασχολείται με τη φωτογραφία, και ατομικές εκθέσεις της έχουν φιλοξενηθεί στο Πανεπιστήμιο Gakugei της Ιαπωνίας, αλλά και στην Αθήνα. Είναι συντάκτρια του λογοτεχνικού περιοδικού Κλεψύδρα. Παράλληλα δημοσιεύει δοκίμια σε εφημερίδες και περιοδικά. Από τις Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ κυκλοφορούν τα βιβλία της ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΗΤΑΝ Η ΖΑΧΑΡΗ, ΟΥΙΣΚΙ ΜΠΛΕ και ΑΓΡΙΕΣ ΘΑΛΑΣΣΕΣ.

ΕΡ. Κυρία Μπάλα γεννηθήκατε στον Πειραιά και η καταγωγή σας είναι από τη Σαντορίνη. Η θάλασσα είναι το κυρίαρχο στοιχείο και στους δυο τόπους. Τι συμβολίζει για σας η θάλασσα;

ΑΠ. Η Ελλάδα είναι μια θαλασσοκράτειρα χώρα. Η θάλασσα υπήρξε πάντοτε ο μεγαλύτερος φορέας του ελληνικού πολιτισμού από την εποχή του Ομήρου ως τις μέρες μας. Η παλλόμενη διαυγής ελευθερία που υπαγορεύει σε όλους μας είναι εκείνη που σχημάτισε τους αιγαιοπελαγίτικους πολιτισμούς και διαμόρφωσε την ψυχή του Έλληνα αλλά και ολόκληρο το τοπίο της χώρας. Υπήρξε πάντοτε κυρίαρχη και στη δική μου ζωή, έχω άλλωστε μεγαλώσει κοντά της. Για μένα θα συμβολίζει πάντα τον αέναο αγώνα επιβίωσης του Έλληνα, τη μοναδική διέξοδο προς το μεσογειακό φως των ονείρων.

ΕΡ. Πότε ξεκινήσατε να γράφετε και γιατί; Τι είναι για εσάς η γραφή;

ΑΠ. Άρχισα να ασχολούμαι συστηματικά με το μυθιστόρημα το 2008. Νωρίτερα αρθρογραφούσα σποραδικά σε κάποια έντυπα. Από την παιδική μου ηλικία όμως υπήρξα αναγνώστρια, γεγονός που μου έδειξε ένα δρόμο στη ζωή, ένα μονοπάτι φυγής μέσα στο οποίο μπορούσα να ανακαλύψω εκ νέου τον εαυτό μου και να αντικρίσω συμπυκνωμένες τις αλήθειες αυτού του κόσμου. Κάπως έτσι βλέπω και τη συγγραφή. Μια απαραίτητη ανάσα ζωής που μου επιτρέπει να αναμετριάμαι με όλα όσα καθορίζουν τη συνείδησή μου.

ΕΡ. Έχετε σπουδάσει Ιστορία του Ελληνικού Πολιτισμού.

Πόσο σας βοήθησαν οι σπουδές στο συγγραφικό σας έργο;

ΑΠ. Ο Ελληνικός Πολιτισμός είναι πολύπλευρος και πολυδιάστατος. Η μελέτη των παραμέτρων που συντέλεσαν στον καθορισμό του σε επίπεδο τέχνης, ανθρωπογεωγραφίας, γραμματείας, γλώσσας και φιλοσοφίας και η σχέση του με τους άλλους πολιτισμούς μου έδωσε τη δυνατότητα να έχω μια καθολική θεώρηση των επιτευγμάτων του και σίγουρα είναι μια μεγάλη βοήθεια στη συγγραφή ενός ιστορικού μυθιστορήματος όπως είναι οι «Άγριες θάλασσες». Αλλά βλέπω ότι με επηρεάζει επίσης στην επιλογή θεματογραφίας και στον τρόπο που προσπαθώ να αναδείξω κάποιες συγκεκριμένες πτυχές στα βιβλία μου. Είναι σαν ένας προβολέας που φωτίζει με το καταγιστικό του φως τα πράγματα και αλλάζει τη δική μου οπτική.

ΕΡ. Ασχολείσθε με τη φωτογραφία και έχετε στο ενεργητικό σας πολλές εκθέσεις. Υπάρχει σχέση μεταξύ της φωτογραφίας και της συγγραφής;

ΑΠ. Προσωπικά τις θεωρώ δυο παράλληλες μορφές της ίδιας τέχνης. Με την έννοια ότι τόσο με τη λογοτεχνία όσο και με τη φωτογραφία αυτό που εκφράζεις είναι τελικά η δική σου ευαισθησία. Σε πρακτικό επίπεδο η ενασχόληση με τη λογοτεχνία λειτουργεί ως άσκηση ευαισθησίας που αντανακλάται στη φωτογραφία και συμβαίνει και το αντίστροφο. Και στις δυο περιπτώσεις όμως η βασική αναγκαιότητα είναι η σύνθεση και η εκφραστική ισορροπία ενός θέματος που επιβάλλεται μόνο του στον δημιουργό.

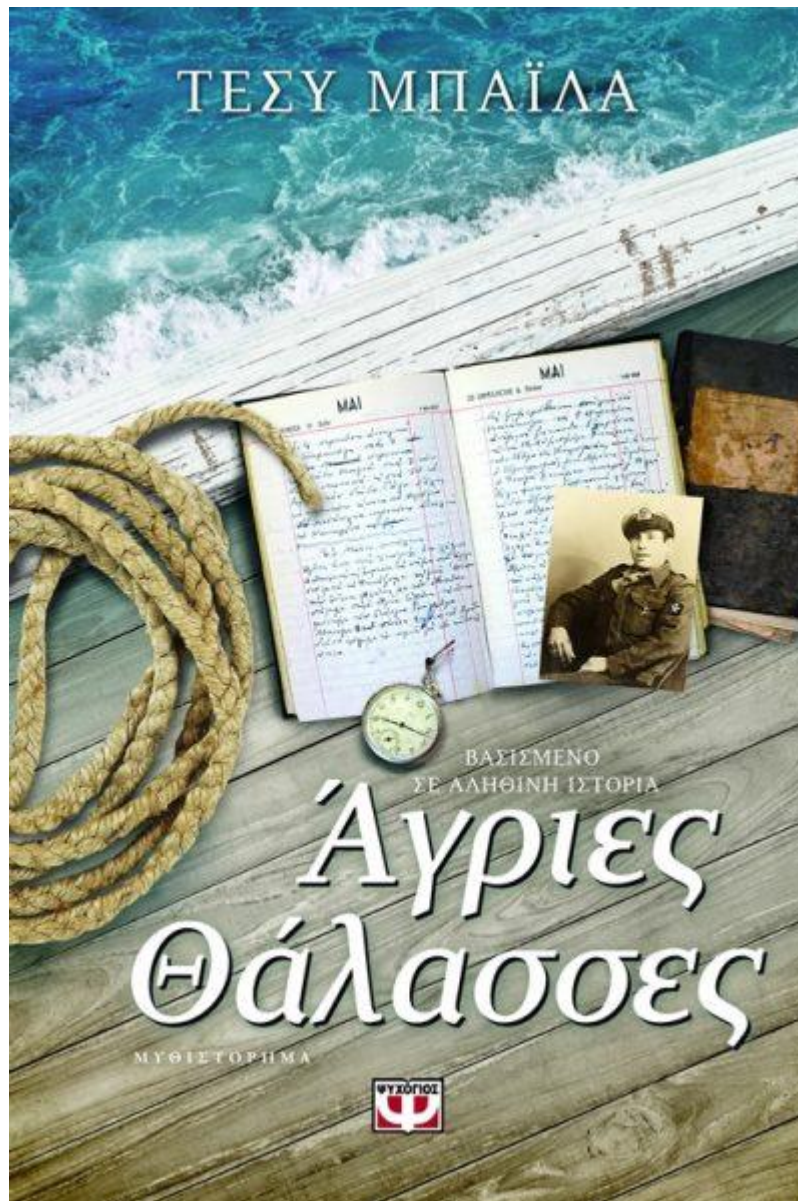
ΕΡ. Πρόσφατα κυκλοφόρησε το βιβλίο σας «Άγριες θάλασσες». Πότε αγριεύουν οι θάλασσες;

ΑΠ. Όταν ο ανειρήνευτος αγώνας του ανθρώπου για επιβίωση συναντά τη διάψευση και τις σκοπιμότητες μιας στείρας και απαράδεκτης πολιτικής καταδυνάστευση η μόνη λύση είναι η εξέγερση. Οι θάλασσες αυτού του κόσμου αγριεύουν και ζητούν τη δικαιοσύνη. Στις μέρες μας έγιναν οδοί σωτηρίας αλλά και χαμού. Παρακολουθούμε το προσφυγικό δράμα να εκτυλίσσεται στις ελληνικές ακτές. Τα κύματα γέμισαν με συντρίμια πλοίων και ονείρων, ναυάγια, παιδικά κορμιά και οι πρόσφυγες του δικού μου βιβλίου, εκείνοι οι άνθρωποι που έφυγαν την εποχή του Β' Παγκοσμίου Πολέμου προς τις τουρκικές ακτές για να σωθούν, σήμερα φιλοξενούν στις αυλές τους τους πρόσφυγες του σύγχρονου κόσμου. Βλέπετε, στο βάθος, οι θάλασσες παραμένουν πάντα άγριες να καταμαρτυρούν τα βάσανα αυτού του κόσμου.

ΕΡ. Το βιβλίο σας αναφέρεται σε αληθινή ιστορία και πρόσωπα που υπήρξαν. Θέλετε να μας πείτε, με δυο λόγια, ποιος ήταν ο Μιλτιάδης Χούμας;

ΑΠ. Ο Μιλτιάδης Χούμας ήταν ένας απλός νησιώτης, ένας καπετάνιος από τη Σάμο που κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και μετά από έναν ισχυρό καυγά με στρατιώτες της ιταλικής κατοχής σε καφενείο της περιοχής έφυγε με το καΐκι του, την «Ευαγγελίστρια», και κατευθύνθηκε προς την Κύπρο. Εκεί γνώριστηκε με τον Μάικλ Πάρις, τον Άγγλο, λοχαγό τότε, φιλέλληνα που είχε επιστρέψει, τραυματισμένος, από τη Μάχη της Κρήτης. Ο Πάρις τον στρατολόγησε στη συμμαχική οργάνωση ΜΙ 9, μια οργάνωση που είχε στο δυναμικό της 16 καΐκια για τη διαφυγή των Άγγλων συμμάχων και των Ελλήνων αγωνιστών προς τη Μέση Ανατολή.

Ο Μιλτιάδης, με μεγάλη αποφασιστικότητα, μπήκε στο πέλαγος του κινδύνου και ξανοίχτηκε, γνωρίζοντας τις πιθανές συνέπειες και με το ίδιο θάρρος αποσύρθηκε στην ανωνυμία του βίου του όταν τελείωσαν όλα, και δε μίλησε ποτέ ξανά για όσα είχε κάνει, ούτε και όταν η βρετανική κυβέρνηση τον παρασημοφόρησε σε ειδική τελετή στο λιμάνι του Πειραιά.

Το βιβλίο μου

«Άγριες θάλασσες» είναι ένα ιστορικό μυθιστόρημα, μια μυθιστορηματική μαρτυρία για τη ζωή αυτού του ανθρώπου τα παραγμένα εκείνα χρόνια, τη σχέση του με τη θάλασσα και την πατρίδα, την αγάπη του για την Ελένη Κατσουλάκη, τη μετέπειτα σύζυγό του, κόρη του ανθρώπου της οργάνωσης που μετέτρεψε το « Ευαγγελίστρια» σε καϊκι διαφυγής. Εγκιβωτισμένα παρατίθεται η ιστορία του Τζον Κέιπς, του μοναδικού ανθρώπου που επέζησε από το φοβερό ναυάγιο του υποβρυχίου «Περσεύς» ανοιχτά της Κεφαλλονιάς, και τη διάσωσή του από τους Κεφαλλονίτες και τη φιλοξενία του για 18 μήνες στο νησί έως ότου ο Μιλτιάδης Χούμας να καταφέρει να τον παραλάβει για να τον φυγαδεύσει από τον ελλαδικό χώρο.

Η προσέγγιση των γεγονότων ακολουθεί την ιστορική αλήθεια. Χαρακτηριστικό είναι ότι στο μυθιστόρημα έχουν ενσωματωθεί αποσπάσματα από το προσωπικό ημερολόγιο του 1943 του Μιλτιάδη

Χούμα και σπάνια έγγραφα, όπως είναι οι οδηγίες προς τους αγωνιστές που επέβαιναν στο καΐκι με στόχο τη διαφυγή και διάσωσή τους και η άκρως απόρρητη έκθεσή για τα γεγονότα, την οποία συνέταξε και απηύθυνε προς τις Βρετανικές Αρχές ο Μάικλ Πάρις.

ΕΡ. Πως έφτασε στα χέρια σας η ιστορία του καπετάνιου και τι σας ώθησε να της δώσετε μυθιστορηματική μορφή;

ΑΠ. Γνωρίζω την οικογένεια Χούμα προσωπικά. Όταν πριν από τρία περίπου χρόνια έγινε μια έκθεση με τα προσωπικά ενθυμήματα του Μιλτιάδη Χούμα στον δήμο του Πειραιά είχα την ευκαιρία να μιλήσω με τον Γιάννη Χούμα, τον μικρότερο γιο του Μιλτιάδη. Εκείνος με μύησε στις λεπτομέρειες αυτής της απίστευτης και άγνωστης ναυτικής ιστορίας και μαζί συζητήσαμε το ενδεχόμενο να γραφτεί αυτό το βιβλίο. Λίγο καιρό αργότερα μου παρέδωσε όλο το αρχειακό υλικό της οικογένειας και η δική μου περιπέτεια στις «Άγριες θάλασσες» της συγγραφής ξεκίνησε.

ΕΡ. «Στις κρίσιμες ώρες οι αποφάσεις δεν παίρνονται με βάση τη λογική, αλλά με τη ό,τι προστάζει η καρδιά», γράφετε. Μεγαλύτερο ρίσκο έχουν οι αποφάσεις της λογικής ή της καρδιάς;

ΑΠ. Είναι χαρακτηριστικό του ανθρώπου πως μπορεί να σκέφτεται λογικά ακόμη και όταν λειτουργεί εντελώς παράλογα ή τουλάχιστον όταν φαίνεται πως κάνει ό,τι προστάζει το συναίσθημα του. Η πραγματικότητα όμως και η ουσία της ζωής βρίσκονται συχνά πέρα από τη λογική και αξίζει κάθε ρίσκο η προσέγγισή τους.

ΕΡ. «Περισσότερο και από τον ίδιο τον πόλεμο ο φόβος να συνηθίσουν οι άνθρωποι στην ιδέα αυτής της υποταγής ήταν μεγαλύτερος» αναφέρετε. Μπορεί η υποταγή στον πόλεμο να γίνει συνήθεια;

ΑΠ. Μα αυτός είναι ο μεγαλύτερος φόβος πράγματι. Να υπάρξουν γενιές που συνηθίζουν στην ιδέα του πολέμου και εξαιτίας αυτού του φόβου να αφεθούν σε μια άνευ όρων παράδοση. «Η Ειρήνη θέλει δύναμη να την αντέξεις» έγραψε ο Οδυσσέας Ελύτης ακριβώς για να μας δείξει τη δυσκολία να παραμείνουμε άνθρωποι σε εποχές που δεν κινδυνεύει η ζωή μας. Στις μέρες μας παρακολουθούμε καθημερινά στις διεθνείς εξελίξεις τον σημερινό οικονομικό πόλεμο που εξαθλιώνει όλο και περισσότερους συνανθρώπους μας. Και ο φόβος στερεύει κάθε μορφή αντίστασης που θα μπορούσαμε να κάνουμε. Αυτό όμως μοιραία θα καταλήξει στη στέρηση της προσωπικής μας ελευθερίας. Στη στέρηση της έμφυτης ανάγκης μας για αυτοδιάθεση. Και αυτό που θα γίνει σταδιακά είναι ότι οι επόμενες γενιές δε θα αντιλαμβάνονται αυτή την ανάγκη, θα μάθουν ότι η υποταγή είναι η μόνη λύση στον παραλογισμό που βιώνουμε σε μια οργουελική Ευρώπη. Ο κίνδυνος είναι από χρόνια υπαρκτός και στις μέρες μας εξαιρετικά επίκαιρος.

ΕΡ. «Ο πόλεμος είχε κάνει ανέφικτο κάθε όνειρο», όμως ο έρωτας γνωρίζει από πόλεμο;

ΑΠ. Τα όνειρα βρίσκουν πάντα έναν τρόπο να περάσουν από τις πιο στενές χαραμάδες της ζωής. Και ο έρωτας είναι η κινητήριος δύναμη όλων των ονείρων.

ΕΡ. Τα συναισθήματα έχουν μυρωδιές;

ΑΠ. Τα συναισθήματα μπορούν να γίνουν αντιληπτά από όλες τις αισθήσεις. Φωνάζουν μέσα τους τις κρυμμένες αλήθειες. Χρειάζεται μονάχα να έχεις ανοιχτή την ψυχή σου, ασκημένη την ευαισθησία σου για να δεις να σου αποκαλύπτεται η υπαρκτικότητα ενός άλλου κόσμου.

ΕΡ. Οι περιγραφές που κάνετε στο βιβλίο σας, σχετικά με τους έλληνες πρόσφυγες πολέμου προς τα τουρκικά παράλια, πόσες ομοιότητες ή διαφορές έχουν με όσα συμβαίνουν σήμερα με τους σύριους πρόσφυγες;

ΑΠ. Υπάρχουν πολλές ομοιότητες είναι αλήθεια, γεγονός που αποδεικνύει πόσο διαχρονική μπορεί να γίνεται η λογοτεχνία αλλά υπάρχει και μία τεράστια διαφορά. Οι πρόσφυγες που φτάνουν στη χώρα μας έρχονται μέσω δουλεμπόρων, τους οποίους έχουν πληρώσει αδρά για να τους περάσουν στα ελληνικά παράλια. Οι καπετάνιοι εκείνης της εποχής, όπως και ο Μιλτιάδης Χούμας, έφευγαν μέσα στα καΐκια της διαφυγής για να σώσουν ακόμη και μόνο έναν άνθρωπο και διακινδύνευαν τη ζωή τους στις χειρότερες συνθήκες χωρίς κανένα οικονομικό όφελος, χωρίς κανένα αντίκρισμα.

ΕΡ. «Στη ζωή ή προχωράς σαν έρθει ο καιρός, ή κατεβάζεις τα μάτια και απομακρύνεσαι» αναφέρετε σε κάποιο άλλο σημείο του βιβλίου. Τι δίνει ώθηση για να προχωρήσει κάποιος και τι τον κρατάει πίσω;

ΑΠ. Η Ιστορία των τελευταίων χρόνων έχει αποδείξει πως μόνο όταν κάποιος είναι καλά βολεμένος στα προσωπικά του οφέλη μένει πίσω. Οι υπόλοιποι κοιτάζουν το ζοφερό μέλλον που διαγράφεται μπροστά τους και προχωρούν, χωρίς να σκύβουν το κεφάλι. «Θέλει δουλειά

πολλή για να γυρίσει ο ήλιος» μας είπε ο Ελύτης και υπάρχουν άνθρωποι αποφασισμένοι να «γυρίσουν» τον ήλιο. Απλώς φτάνει κάποια κρίσιμη στη ζωή μας στιγμή που πρέπει να αποφασίσουμε σε ποιο μετερίζι θα σταθούμε, τι αποφάσεις θα πάρουμε, βλέπετε, όλα στη ζωή θέμα επιλογών είναι.

ΕΡ. Εσείς, ως που θα επιτρέψετε στη συγγραφή να σας προχωρήσει;

ΑΠ. Ως την άκρη της προσωπικής μου ελευθερίας. Κοιτάζετε, η συγγραφή και η γενικότερη ενασχόλησή μου με τη λογοτεχνία έχουν γίνει τρόπος ζωής. Το κυριότερο είναι ότι έγιναν ένα μονοπάτι προσωπικής διαφυγής και περνώντας μέσα σ' αυτό βλέπω τον κόσμο με εντελώς διαφορετικά μάτια. Έχω την αίσθηση πως το γράψιμο είναι ένα είδος εσωτερικού ρυθμού της ζωής. Η ελευθερία που αυτός ο ρυθμός υπαγορεύει οδηγεί σε έναν κόσμο, μυστικά υπαρκτό και συχνά αθέατο και το μυθιστόρημα αποτελεί τον δικό μου τρόπο να εισβάλλω σ' αυτόν. Αλλά ακόμα και όταν σταματήσω να γράφω σίγουρα θα παραμείνω αυτό που πάντοτε ήμουν, αναγνώστρια.

ΕΡ. Τι θα θέλατε να πείτε ως επίλογο της κουβέντας μας;

ΑΠ. Να πω στους αναγνώστες να αγαπήσουν την καλή λογοτεχνία. Είναι ένας από τους ασφαλείς δρόμους που καταλήγουν στην κωδικοποίηση των αξιών και στην ανάκτηση του πολιτισμού και ο πολιτισμός είναι η μόνη λύση απέναντι στους τυραννισμένους καιρούς της ανελέητης αυτής παρακμής που βιώνουμε ως χώρα σε όλα τα επίπεδα.

Σας ευχαριστώ πολύ

*** Το βιβλίο «Άγριες θάλασσες» της Τέσου Μπάιλα κυκλοφορεί από τις εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ

Μαίρη Γκαζιάνη

Γεννήθηκε στα Ιωάννινα. Μεγάλωσε στην Αθήνα όπου ζει μέχρι σήμερα και εργάστηκε ως τραπεζοϋπάλληλος. Στο παρελθόν ασχολήθηκε ερασιτεχνικά με την φωτογραφία ενώ τώρα ζωγραφίζει και παράλληλα γράφει. Τον Μάιο του 2012 κυκλοφόρησε την πρώτη ποιητική της συλλογή με τίτλο «Σου γράφω...», τον Σεπτέμβρη 2013 κυκλοφόρησε το πρώτο της μυθιστόρημα με τίτλο ΕΝΑ ΦΕΓΓΑΡΙ ΛΙΓΟΤΕΡΟ και τον Ιούνιο του 2014 κυκλοφόρησε το βιβλίο της ΤΑ ΠΛΗΚΤΡΑ ΤΗΣ ΣΙΩΠΗΣ από τις εκδόσεις ΟΣΤΡΙΑ. Επίσης, το

παραμύθι της «Το ψαράκι του βυθού» συμπεριλαμβάνεται στο βιβλίο «Παραμύθια και Μαμάδες» εκδόσεις Βερέττα 2015. Γράφει στίχους για τραγούδια, υπήρξε ραδιοφωνική παραγωγός ενώ μεγάλες της αγάπες είναι το θέατρο και ο χορός με τα οποία ασχολείται ερασιτεχνικά.